

***Estonia* laval taas "Kratt"**

Eesti rahvamütoloogias on kratt tuntud kui inimkätega valmistatud viirastuslik olend, kes on oma elujõu saanud kuradilt endalt. Olles ühenduses kurjade jõududega, lendab kratt, tulejuga taga, pimedas taevas ja tassib oma peremehele varandust kokku. Kuid sellega on krati peremees kuradile maha münud ka oma hinge.

Kui *Estonia* teater kuulutas 1938. a. algul välja lavateoste võistluse tähtajaga 1940. a., siis otsustas Eduard Tubin saata sinna oma ühevaatuselise ballettpantomiimi "Kratt". Eesti Rahvaluule Arhiivi tollane juhataja dr. Oskar Loorits abistas teda kratiaineliste lugude leidmisel, *Vanemuise* balletitantsija Elfriide Saariku poole pöördus E. Tubin palvega abistada teda libreto kirjutamisel. "Kratt" on rajatud täielikult rahvamuusikale, mis on meil peaaegu ammutamatu varasalv," on öelnud E. Tubin ise. "Krati" näol on tegu eesti tantsuvaramu ühe huvitavama balletiga nii oma ainekult kui ka muusikalt. 1942. a. asus Ida Urbel *Vanemuises* "Kratti" lavastama ning 31. märtsil 1943 toimus balleti esietendus.

Pärast 33 aastat jõudis "Kratt" *Estonia* lavale taas 8. oktoobril 1999 ja see on balleti kuues lavastus Eestis. Mütoloogial põhinev lugu rahast, kasuahnusest ja saamahimust ei ole oma aktuaalsust minetanud ka tänapäeval ning kaasaegse rahamaailma varjupooli puudutab ka Mai Murdmaa lavastus. Üheks nimiosatäitjaks on kutsutud *Vanemuise* tantsija Aivar Kallaste, kes tantsis seda osa viimati 1994. aastal *Vanemuises*. Krati osa tantsivad *Estonia* seekordses lavastuses veel Dmitri Harchenko ja Sergei Upkin. Ahne Peremehe osas hiilgavad Viesturs Jansons ja Ivar Eensoo.

Etenduse muusikaline juht ja dirigent on Paul Mägi, lavastusmeeskonda kuuluvad veel kunstnik Jane Kaas ning valgustuskunstnik Airi Eras.

Lähiajal on huvilistel "Kratti" võimalus vaadata 21. jaanuaril ning 17. ja 19. veebruaril, neist kahel esimesel korral kehtivad pensionäridele soodushinnad.

VESTA UUETOJA,
Rahvusooperi *Estonia* pressitoimetaja